

Türkçe Dersi Özyeterlilik Alg'sı Ölçeği (TDÖAÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkçe Dersi Özyeterlilik Alg'sı Ölçeği (TDÖAÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31884>

Özet

Türkçe Dersi Özyeterlilik Algısı Ölçeği (TDÖAÖ), öğrencilerin Türkçe dersine yönelik sahip oldukları özyeterlilik algılarının ölçmek amacıyla geliştirilmiş, 39 maddeden oluşan çok boyutlu bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, öğrencilerin dil becerileri, akademik başarı beklentileri, ders sürecine yönelik kaygılar ve öğrenme motivasyonları gibi çeşitli alanlardaki özgüven düzeylerini belirlemeyi hedefler. TDÖAÖ, eğitim psikolojisi alanında öğrencilerin başarı inançlarının değerlendirilmede önemli bir rol oynamaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, öğrencilerin eğitim psikolojisi bağlamında Türkçe dersindeki performanslarının etkileyen psikolojik faktörleri derinlemesine anlamaya olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Özyeterlilik, Türkçe Dersi, Algı Ölçeği, Güvenirlilik, Geçerlik, Eğitim, Özgüven, Motivasyon.

Yazarlar

Erhan Durukan, Savaş Maden

Amaç

Türkçe Dersi Özyeterlilik Algısı Ölçeği (TDÖAÖ), ilköğretim veya ortaöğretim düzeyindeki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik sahip oldukları özyeterlilik inançlarının geçerli ve güvenilir bir biçimde ölçmek üzere tasarlanmıştır. Ölçek, öğrencilerin dil öğrenme, okuma, yazma ve sözlü iletişim becerilerine dair kendilerini ne kadar yeterli gördüklerini saptayarak, öğretmen ve araştırmacılara öğrencilerin akademik motivasyon kaynakları hakkında detaylı bilgi sunmayı amaçlar.

Bu amaç doğrultusunda, ölçeğin geliştirme çalışması, öğrencilerin başarı beklentileri ile ders başarıları arasındaki ilişkiyi incelemeye yönelik bir temel oluşturmaktadır. Ölçek, öğrencilerin öğrenme sürecinde karşılaştıkları zorluklara karşı gösterdikleri direnci ve özgüveni nicel olarak ifade etme imkanı sağlamaktadır.

Yapı

TDÖAÖ, Albert Bandura'nın Sosyal Bilişsel Teorisi çerçevesinde tanımlanan özyeterlilik yapısının ölçmektedir. Bu yapı, bireyin belirli bir performans düzeyine ulaşmak için gerekli eylemleri başarıyla bir şekilde organize etme ve gerçekleştirme yeteneğine dair inancını ifade eder. Ölçek, Türkçe dersine özgü olarak bu inancı beş farklı alt boyutta ele almaktadır:

Ders sürecine yönelik olumsuz ön yargılara kapılma eğilimi.
Akademik performans gösterme ve yardım alıp verme becerileri.
Konuları anlayamamaktan kaynaklanan korku ve endişe düzeyi.
Öğrenme, çalma ve araştırmayı sevme motivasyonu.
Genel akademik özgüven düzeyi.

Ölçek, bu alt boyutlar aracılığıyla, özyeterlilik algısının sadece bilişsel yeterlilikle sınırlı olmadığını, aynı zamanda duyuşsal (kaygı, endişe) ve davranışsal (çalma alışkanlıkları) unsurları da kapsadığını göstermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla çeşitli istatistiksel analizler uygulanmıştır. Temel olarak faktör analizi kullanılarak ölçeğin teorik yapısının ampirik verilerle uyumu incelenmiştir. Bu analizler, 39 maddelik ölçeğin beklenen beş alt boyutu (faktörü) başarıyla bir şekilde ortaya çıkardığını göstermiştir.

Ek olarak, ölçek maddeleri arasındaki ilişki ve genel ölçek puanının geçerliği, Pearson momentler çarpımı korelasyonu hesaplanarak test edilmiştir. Bu korelasyon katsayıları, maddelerin ilgili oldukları alt boyutlarla güçlü ve anlamlı ilişkiler sergilediğini teyit ederek, ölçeğin iç tutarlılığını ve yapı geçerliğini desteklemiştir.

Güvenirlilik

Türkçe Dersi Özyeterlilik Algısı Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirliğini saptamak için yaygın olarak kabul gören yöntemler kullanılmıştır. En önemli güvenilirlik göstergesi olarak Cronbach Alpha güvenirlilik katsayısı hesaplanmıştır. Bu katsayı, TDÖAÖ için **.89** olarak bulunmuştur. Bu değer, psikometrik açıdan oldukça yüksek kabul edilir ve ölçeğin maddelerinin ölçülmek istenen yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Ayrıca, ölçeğin güvenilirliği yarım test (split-half) yöntemi uygulanarak da incelenmiştir. Elde edilen bulgular, ölçeğin farklı bölümlerinin birbirleriyle tutarlı sonuçlar verdiğini doğrulamış, bu da TDÖAÖ'nün güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu pekiştirmiştir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme aşamasında uygulanan faktör analizi, Türkçe Dersi Özyeterlilik Algısı Ölçeği'nin **5 alt boyut** ve toplam **39 maddeden** oluştuğunu ortaya koymuştur. Bu beş faktör, öğrencilerin özyeterlilik algısının farklı yönlerini temsil etmektedir. Faktörlerin belirlenmesi, ölçeğin yapısal geçerliğinin kritik bir adımdır ve her bir alt boyutun kendine özgü bir psikolojik yeterlilik alanını temsil ettiğini göstermiştir. Bu yapı, araştırmacıların elde edilen verileri daha

spesifik alanlara göre yorumlanmasına olanak tanır.

Araç

Test Type:

Geliştirme Ölçeği (Developmental Scale)

Format:

Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme formatını kullanmaktadır. Cevap seçenekleri 1= hiçbir zaman ile 5= her zaman arasında değişmektedir.

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Öğrenciler (İlköğretim veya Ortaöğretim seviyesi öğrencileri)

Age Group:

Geliştirme çalışmasının yapıldığı öğrenci grubuna bağlı olarak değişkenlik göstermekle birlikte, genellikle temel eğitim çağındaki öğrenciler.

Population Details:

Ölçeğin hedef kitlesi, Türkçe dersine aktif olarak katılan ve bu derse yönelik akademik yeterlilik inançları ölçülmek istenen öğrenci popülasyonudur.

Test Methodology:

Öz-bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan bir anket ölçüdür. Puanlama, ters maddeler dikkate alınarak gerçekleştirilir ve her bir alt boyuttan alınan puanlar, öğrencinin ilgili alandaki özyeterlilik algısının gücünü gösterir.

Anahtar Kelimeler

Öz-bildirim, Faktör Analizi, Likert Ölçeği, Türkçe Eğitimi, Güvenirlilik Katsayısı, Akademik Başarı.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Mevcut kaynaklarda belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses:

Sorumlu Yazar Erhan Durukan'a erhandurukan@gmail.com adresi üzerinden ulaşılabilir.

Correspondence Address:

Mevcut kaynaklarda belirtilmemiştir.

Çizimler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı:

2012

Çizimler ve Ücret:

Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanımı genellikle referans gösterilerek mümkündür. Ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar Erhan Durukan ile iletişime geçilmesi önerilir.

Orijinal Kaynak Başlıtları:

Ölçeğin makale yayınına Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi üzerinden erişim sağlanabilir: efdergi.hacettepe.edu.tr.

PDF Kaynağı:

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: turkce-dersi-ozyeterlilik-algisi-olcegi-tdoao-toad.pdf

Kaynaklar

Durukan, E., ve Maden, S. (2012). Türkçe Dersi Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i (TDÖAÖ): Güvenirlik ve geçerlik çal??mas?. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43, 164-173.

Türkçe Dersi Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i (TDÖAÖ) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Türkçe Dersi Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i (TDÖAÖ), 39 maddeden ve 5 alt boyuttan olu?maktadır:

Ders sürecine yönelik ön yarg?lara kap?lma (15 madde): Haz?rl?ks?z konu?ma esnas?nda pani?e kap?l?yorum.

Performans gösterme ve yard?m etme (3 madde): Türkçe dersinde proje ödevlerimi tek ba??na yapamam.

Konular? anlayamamaktan korkma ve endi?elenme (8 madde): Türkçe dersinde konu?urken kendimden emin olam?yorum.

Çal??may?, ara?t?rma? sevme (6 madde): Türkçe dersinin s?navlar?nda ba?ar?l? olaca??mdan eminim.

Kendine güvenme (7 madde): Türkçe dersindeki kavramlar? rahatlıkla anlayabilirim.